

საქართველოს გაერთიანებული სახელმწიფოს მინისტრის

ბრძანება N 2-872

12/09/2019

ქ. თბილისი

საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის შიდასახელწიფოებრივი მნიშვნელობის (შ-118) გორდი-ნოღა-ძეძილეთის საავტომობილო გზის მე-5 კმ-ზე მდინარე ცხენისწყალზე სახიდე გადასასვლელის მშენებლობისა და ექსპლუატაციაზე გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გაცემის შესახებ

საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია შიდასახელწიფოებრივი მნიშვნელობის (შ-118) გორდი-ნოღა-ძეძილეთის საავტომობილო გზის მე-5 კმ-ზე მდინარე ცხენისწყალზე სახიდე გადასასვლელის მშენებლობისა და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში. გზმ-ს ანგარიში მომზადებულია: შპს „კაუკასუს როუდ პროჯექტის“ მიერ.

საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ დაგეგმილი საქმიანობის საპროექტო ტერიტორია მდებარეობს ძეძილეთი-გორდი-ნოღას საავტომობილო გზის მე-5 კმ-ზე, ხონის მუნიციპალიტეტში. გზა წარმოადგენს მათხოჯი-ხიდი-გორდი-კინჩხას და ქუთაისი-წყალტუბო-ცაგერი-ლენტეხი-ლასდილის საავტომობილო გზებს შორის კავშირს. ასევე, საქართველოს საავტომობილო გზების ქსელთან აკავშირებს ადგილობრივ სოფლებს: გაღმა ნოღას, გამოღმა ნოღას და ძეძილეთს.

მდინარე ცხენისწყლის სიგრძე 176 კმ-ია, წყალშემკრები აუზის ფართობი 2 120 კმ², სოფელ გელავერთან, არსებული სარეაბილიტაციო სამანქანო გზის ხიდამდე, მდინარის წყალშემკრები აუზის ფართობი 1 921 კმ² შეადგენს.

მდ. ცხენისწყალზე, ამჟამად არსებობს კიდული საფეხმავლო ხიდი ხის ფენილით, რომლის გაბარიტი 3 მეტრია და მასზე ავტოტრანსპორტის გადაადგილება შეუძლებელია. აღნიშნულიდან გამომდინარე, დაგეგმილია ახალი სახიდე გადასასვლელის მოწყობა. ახალი ხიდი მოეწყობა არსებულის ქვედა მხარეს 160 მ-ის მანძილზე და მდინარის ნაკადს მართობულად გადაკვეთს.

პროექტის მიხედვით, საპროექტო ხიდი განთავსდება დაუსახლებელ ტერიტორიაზე. საქმიანობის განხორციელებისათვის საჭირო ინერტული მასალის შესყიდვა მოხდება შპს „ხონის საგზაო-სამშენებლო კომპანიის“ (ს/ნ 444956040) კუთვნილი ლიცენზირებული კარიერიდან (ლიცენზიის ნომერი 1003866).

წარმოდგენილი ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო უბნიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი დაშორებულია 850 მეტრით, ხოლო უახლოესი შენობა-ნაგებობა სახიდე გადასასვლელიდან (სოფ. ძეძილეთში) 220 მეტრში მდებარეობს.

საპროექტო გადაწყვეტილებით მდინარე ცხენისწყალზე ახალი ხიდი წარმოადგენს ორმალიან ჭრილ სისტემას ფოლად-რკინაბეტონის მალის ნაშენებით. ხიდის სქემა

42.6+33,0 მ, ხიდის მთლიან სიგრძედ გათვალისწინებულია - 83,76 მეტრი. გაბარიტი 8+2×1,0 მ. ხიდზე გამოყენებულია ორი ტიპის მალის ნაშენი. მალის ნაშენებზე მოწყობილია მონოლითური რკინაბეტონის ფილა, რომელიც მალთან გაერთიანებულია ლითონის საბჯენების საშუალებით.

გეოლოგიური და ტოპოგრაფიული პირობებიდან გამომდინარე, სახიდე გადასასვლელის ბურჯები სამირკვლის ტიპის მიხედვით გათვალისწინებულია ორი ტიპის ბურჯი. 1 ბურჯი მასიური ტიპისაა და დაყრდნობილია კლდოვან ფუძეზე, ხოლო მე-2-ე და მე-3-ე ბურჯებზე სამირკვლად გამოყენებულია რკინაბეტონის ნაბურღ-ნატენი ხიმინჯები, რომლებიც ასევე დაყრდნობილია კლდოვან ფუძეზე.

მესამე ბურჯთან ხიდის კონუსები გამაგრებულია ქვაცილით რათა უზრუნველყოფილი იქნას მისი დაცვა მოსალოდნელი წარეცხვისაგან.

შუალედურ ბურჯთან ადგილობრივი წარეცხვის დონედ მიღებულია კლდოვანი ქანის ზედაპირი.

გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილ სახიდე გადასასვლელის ძირითად ალტერნატივასთან დაკავშირებით აღნიშნულია, რომ შესწავლილ იქნა ხიდური გადასასვლელის რაიონი, მდინარის რეჟიმი, ახლომდებარე სამშენებლო მასალების კარიერები, ფლორა, ფაუნა და სხვა. აღნიშნულ კვლევებზე დაყრდნობით, შერჩეული ალტერნატივით ფლორასა და ფაუნაზე უმნიშვნელო ზემოქმედებაა მოსალოდნელი.

როგორც გზმ-ის ანგარიშშია აღნიშნული შესასრულებელ სამუშაოთა მოცულობის გათვალისწინებით მძლავრი ინფრასტრუქტურის მქონე სამშენებლო ბანაკების მოწყობა საჭირო არ არის. საპროექტო ხიდთან ახლოს მოეწყობა ერთი ბაზა, სადაც გამოიყოფა სამშენებლო ტექნიკის და სატრანსპორტო საშუალებების ავტოსადგომი, სხვადასხვა სამშენებლო მასალების სასაწყობო მეურნეობა და სხვ. თუ გავითვალისწინებთ, რომ ხიდის მშენებლობა დაგეგმილია არსებული საავტომობილო გზის დერეფანში, ახალი გზების მოწყობას პროექტი არ ითვალისწინებს.

გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია პროექტის განხორციელების ტერიტორიის გარემოს ფონური მდგომარეობის აღწერა, რელიეფი, კლიმატი, გეომორფოლოგიური და მეტეოროლოგიური პირობები, ბიოლოგიური გარემო, ნიადაგები, ჰიდროლოგია, გეოლოგიური პირობები.

მოსამზადებელი ეტაპის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი სამუშაოა მცენარეული საფარის და ნიადაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა და მათი მართვა. სამშენებლო სამუშაოების განხორციელების დროს დაგეგმილია მიწის ნაყოფიერი ფენის მოხსნა, რომლის საერთო მოცულობა იქნება 1 100 მ³. მოსამზადებელ ეტაპზე ნიადაგის ნაყოფიერი ფენა მოიხსნება სამშენებლო ბაზის ტერიტორიაზე, ფუჭი ქანების სანაყაროსთვის გამოყოფილ ტერიტორიასა და საპროექტო ხიდის დერეფნის სამშენებლო მონაკვეთის თითქმის მთლიან სიგრძეზე.

საავტომობილო გზის სამშენებლო სამუშაოების პროცესში წყალი გამოყენებული იქნება სასმელ-სამეურნეო დანიშნულებით. სასმელად გათვალისწინებულია ბუტილირებული წყალი. სამშენებლო ბაზაზე დაგეგმილია სამარაგო რეზერვუარის განთავსება, რომლის პერიოდულად შევსება მოხდება ავტოცისტერნის საშუალებით.

სამშენებლო სამუშაოებზე დასაქმებული პერსონალის რაოდენობის (დაახლ. 15 ადამიანი) და სამუშაო რეჟიმის (200 დღე წელიწადში) გათვალისწინებით, სასმელ-სამეურნეო დანიშნულების წყლის ხარჯი იქნება 75 მ³/წელ. სამეურნეო ფეკალური წყლების შესაგროვებლად მოეწყობა საასენიზაციო ორმო, მათი დაცლა მოხდება საასენიზაციო

მანქანის საშუალებით, ადგილობრივ მუნიციპალურ სამსახურთან შეთანხმებით. მიწისქვეშა წყალზე ზემოქმედება მოსალოდნელია მიწის სამუშაოების დროს (ბურღვა, საძირკვლის ამოთხრა და სხვ.).

გრუნტის წყლების დაბინძურების რისკების პრევენციის მიზნით, მნიშვნელოვანია ნიადაგის დაცვასთან დაკავშირებული შემარბილებელი ღონისძიებების გატარება, დაბინძურებული ნიადაგის ფენის დროული მოხსნა და რემედიაცია. გრუნტის წყლების დებიტის ცვლილება მოსალოდნელი არ არის.

გზმ-ს ანგარიშში ბიოლოგიურ გარემოზე ზემოქმედებასთან დაკავშირებით, აღნიშნულია, რომ ადგილობრივი პირობების გათვალისწინებით, მცენარეულ საფარზე ზემოქმედება მშენებლობის ეტაპზე ნაკლებად მოსალოდნელია. აღსანიშნავია, რომ უშუალოდ მდინარის კალაპოტში სამშენებლო სამუშაოები არ განხორციელდება. სამშენებლო პროცესების დროს, ჭალის ტყის მცენარეები არ დაზიანდება, რადგან ისინი სცდებიან სამშენებლო დერეფნის საზღვრებს. პროექტის განხორციელებისათვის ხე მცენარეების მოჭრის სამუშაოები საჭირო არ არის.

გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია ემისიები ატმოსფერულ ჰაერში მშენებლობის ეტაპზე საგზაო-სამშენებლო მანქანების მუშაობისას.

ხმაურის გავრცელების თვალსაზრისით ჩატარებულია გაანგარიშება ყველა მანქანა-მოწყობილობის ერთდროული მუშაობის შემთხვევისთვის. გაანგარიშების შედეგების მიხედვით, სამშენებლო მოედნის ხმაურის გავრცელების დონეები აღემატება დადგენილ ნორმირებულ სიდიდეს. როგორც გზმ-ს ანგარიშშია აღნიშნული, ყველა ხმაურის წყაროს ერთდროული მუშაობის შემთხვევისათვის, რაც პრაქტიკულად გამორიცხებულია, ხმაურის გავრცელების ფაქტიური დონეები ბევრად უფრო ნაკლები იქნება, ვიდრე გაანგარიშებული სიდიდეები. გამომდინარე იქედან, რომ უახლოესი დასახლებული პუნქტი არის 850 მეტრის დაშორებით შესაბამისად მშენებლობის ფაზაზე აკუსტიკური ფონის შეცვლასთან დაკავშირებული მოსახლეობაზე ნეგატიური ზემოქმედება შეიძლება ჩაითვალოს როგორც დაბალი ხარისხის ზემოქმედება.

გზმ-ს ანგარიშის მიხედვით საპროექტო დერეფანში და მის უშუალო სიახლოვეს ხილული ისტორიულ-კულტურული ძეგლების არსებობა არ ფიქსირდება.

გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია ნარჩენების მართვის გეგმა, სადაც ასევე მოცემულია მოსალოდნელი ნარჩენების სახეები, მიახლოებითი რაოდენობები და მათი მართვის ღონისძიებები. მშენებლობის ეტაპზე მოსალოდნელია გარკვეული რაოდენობის სახიფათო და არასახიფათო ნარჩენების წარმოქმნა. სახიფათო ნარჩენების მართვა განხორციელდება შესაბამისი ნებართვის მქონე კომპანიის მიერ. საყოფაცხოვრებო ნარჩენების რაოდენობა დაახლოებით იქნება 10,95 მ³/წელ. საყოფაცხოვრებო ნარჩენები შეგროვდება სამშენებლო ბაზის ტერიტორიაზე, სპეციალურ კონტეინერებში. დაგროვების შესაბამისად საყოფაცხოვრებო ნარჩენები გატანილი იქნება მუნიციპალურ ნაგავსაყრელზე.

სამუშაოების განხორციელების დროს ტერიტორიის დაბინძურების შემთხვევაში მოხდება დამაბინძურებელი წყაროს ლიკვიდაცია, უმოკლეს ვადებში დაბინძურებული ტერიტორიის რეკულტივაცია და ნიადაგის ნაყოფიერი საფარის მთლიანობის აღდგენა.

გზმ-ს ანგარიშში წარმოდგენილია საქმიანობის შედეგად შესაძლო ავარიული სიტუაციების აღბათობის განსაზღვრა და მათი მოსალოდნელი შედეგების ანალიზი, ავარიულ სიტუაციაზე რეაგირებისა და მოქმედების გეგმა, ასევე ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებები.

გზმ-ს ანგარიშში შეფასებულია გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება და შემუშავებულია შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები. გარდა ამისა, ანგარიშს თან ახლავს გარემოსდაცვითი მონიტორინგის გეგმა.

გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის საჯარო განხილვა 2019 წლის 14 ივნისს 16:00 საათზე გაიმართა ხონის მუნიციპალიტეტის, სოფ. ძეძილეთის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში. აღნიშნულ პროექტთან დაკავშირებით ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე საზოგადოების წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში არ წარმოდგენილა.

გზმ-ს ანგარიში განიხილეს სამინისტროს შესაბამისმა სპეციალისტებმა გარემოსდაცვითი შეფასების სხვადასხვა მიმართულებით, რომელთა დასკვნების შეჯერებისა და წარმოდგენილი დოკუმენტაციის შეფასების, ასევე გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის მე-12 მუხლისა და პირველი დანართის მე-13 პუნქტის საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ:

1. გაიცეს გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის „შიდასახელწიფოებრივი მნიშვნელობის (შ-118) გორდი-ნოღა-ძეძილეთის საავტომობილო გზის მე-5 კმ-ზე მდინარე ცხენისწყალზე სახიდე გადასასვლელის მშენებლობასა და ექსპლუატაციაზე“;
2. ბრძანების პირველი პუნქტით გათვალისწინებული გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილება გაიცემა განუსაზღვრელი ვადით;
3. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა საქმიანობის განხორციელება უზრუნველყოს წარმოდგენილი გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის, ტექნოლოგიური სქემის, გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედების შემარბილებელი და საკომპენსაციო ღონისძიებების, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის და ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების გეგმის, დასკვნებისა და რეკომენდაციების შესაბამისად;
4. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს ნარჩენების მართვის გეგმის სამინისტროსთან შეთანხმება საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის მინისტრის 2015 წლის 4 აგვისტოს N211 ბრძანების შესაბამისად. ნარჩენების მართვა უზრუნველყოს შეთანხმებული გეგმის შესაბამისად;
5. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა მშენებლობის დაწყებამდე უზრუნველყოს განახლებული ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგის გეგმის (მშენებლობის ეტაპი) წარმოდგენა სამინისტროში, სადაც ასახული იქნება წყლისა და წყალზე დამოკიდებულ ცხოველებზე დაკვირვების საკითხი. ასევე მონიტორინგის გეგმაში აისახოს სამინისტროსთან ანგარიშგების შესახებ ინფორმაცია. ბიომრავალფეროვნების მონიტორინგი განხორციელდეს აღნიშნული გეგმის შესაბამისად.

6. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტმა სამუშაოების დაწყების, დასრულებისა და ექსპლუატაციაში გაშვების შესახებ დაუყოვნებლივ აცნობოს საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს;
7. გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების სხვა პირზე გადაცემის შემთხვევაში გარემოსდაცვითი გადაწყვეტილების გადაცემა განახორციელოს „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსით“ დადგენილი წესით.
8. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს „საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტს“.
9. ბრძანება ძალაში შევიდეს „საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის“ მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
10. ეს ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი